

Interculturele communicatie

The background image shows a large, multi-story hotel building with a white facade and red accents, situated on a hillside overlooking a body of water. The hotel has many balconies and windows. To the left of the hotel, there is a tall communication tower. To the right, another building is under construction, covered in scaffolding. The water in the foreground is calm with some ripples. The sky is overcast with grey clouds.

28 februari 2026

Deze presentatie is uitsluitend bestemd voor persoonlijk gebruik door de deelnemers aan de sessie. Ze mag niet gratis of tegen betaling worden gedeeld, gereproduceerd, gewijzigd, gepubliceerd, verspreid of verzonden zonder de uitdrukkelijke voorafgaande schriftelijke toestemming van UCOS asbl (via vorming@ucos.be).

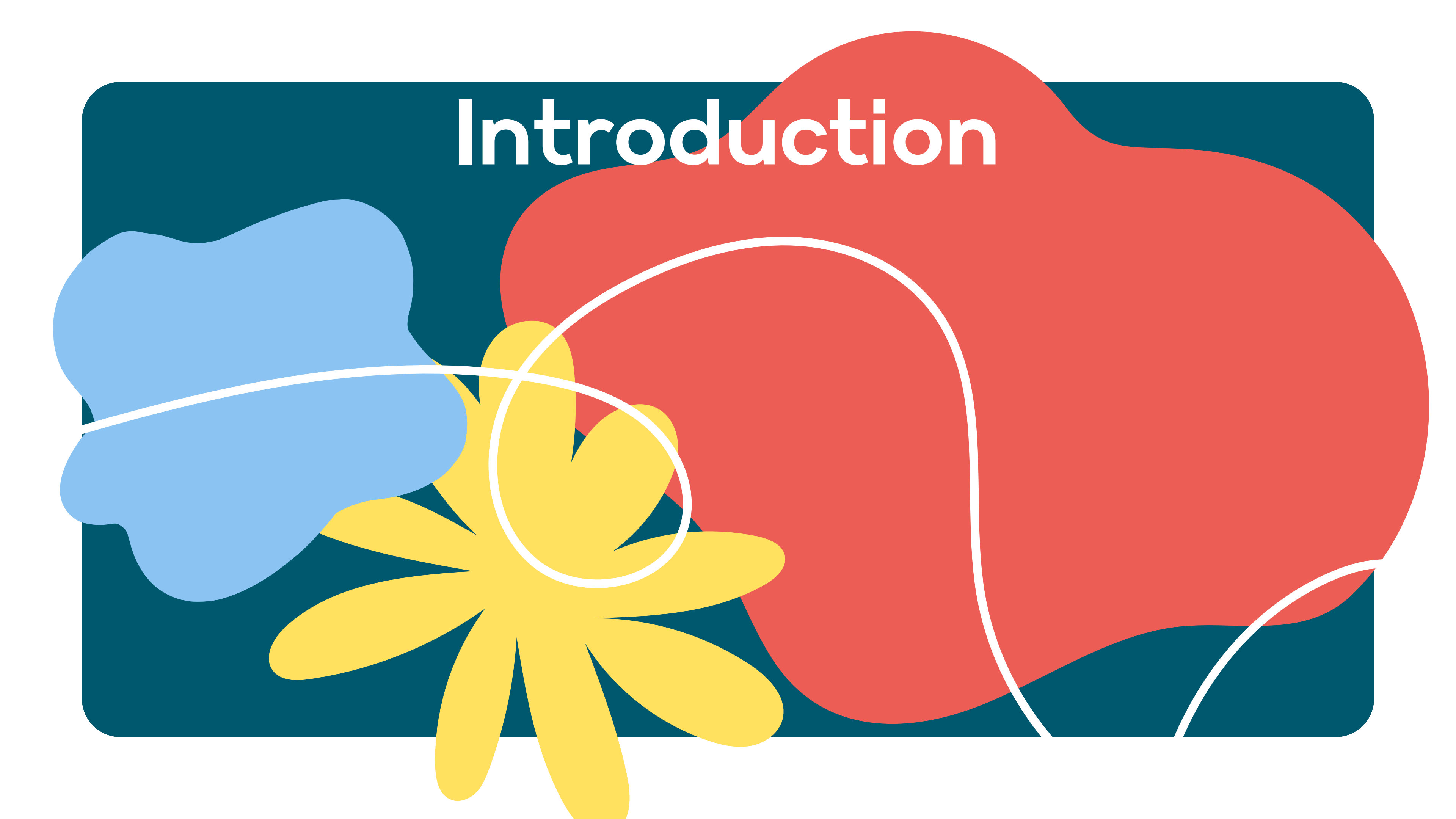

Human Bingo: International Edition

1. Spreekt meer dan 3 talen	2. Heeft een uniek (verborgen) talen	3. Is eerder introvert
4. Prefereert de bergen boven de zee	5. Heeft al op meer dan één plaats gewoond	6. Heeft een boeiend verhaal over culturele misverstanden
7. Prefereert de winter boven de zomer	8. Weet heel veel over een obscuur topic	9. Eet vegetarisch of vegan

Introduction

The image features a dark teal background with rounded corners. A large, vibrant red organic shape occupies the right side. On the left, there is a light blue organic shape. In the lower-left area, a yellow flower-like shape with multiple petals is visible. Two thin white curved lines intersect over the yellow flower, creating a circular frame around its center.

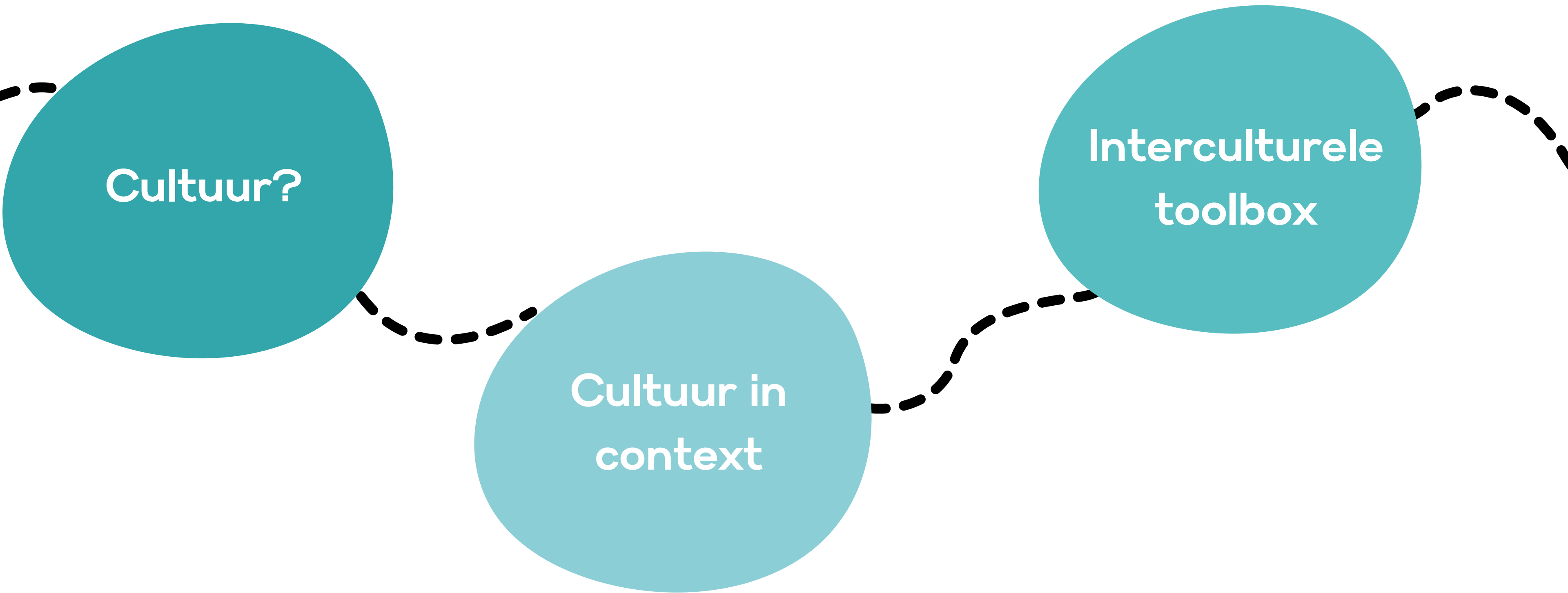
Interculturele communicatie

We
begrijpen
cultuur in
context.

We
reflecteren
op macht en
positionaliteit

We
ontwikkelen
onze eigen
culturele
toolbox

Afspraken

- De regel van 'non-representativiteit'
- Openheid en reflexiviteit
- Gevoelige onderwerpen → Ongemak omarmen
- Neem en geef ruimte
- Vraagtekens i.p.v. uitroeptekens

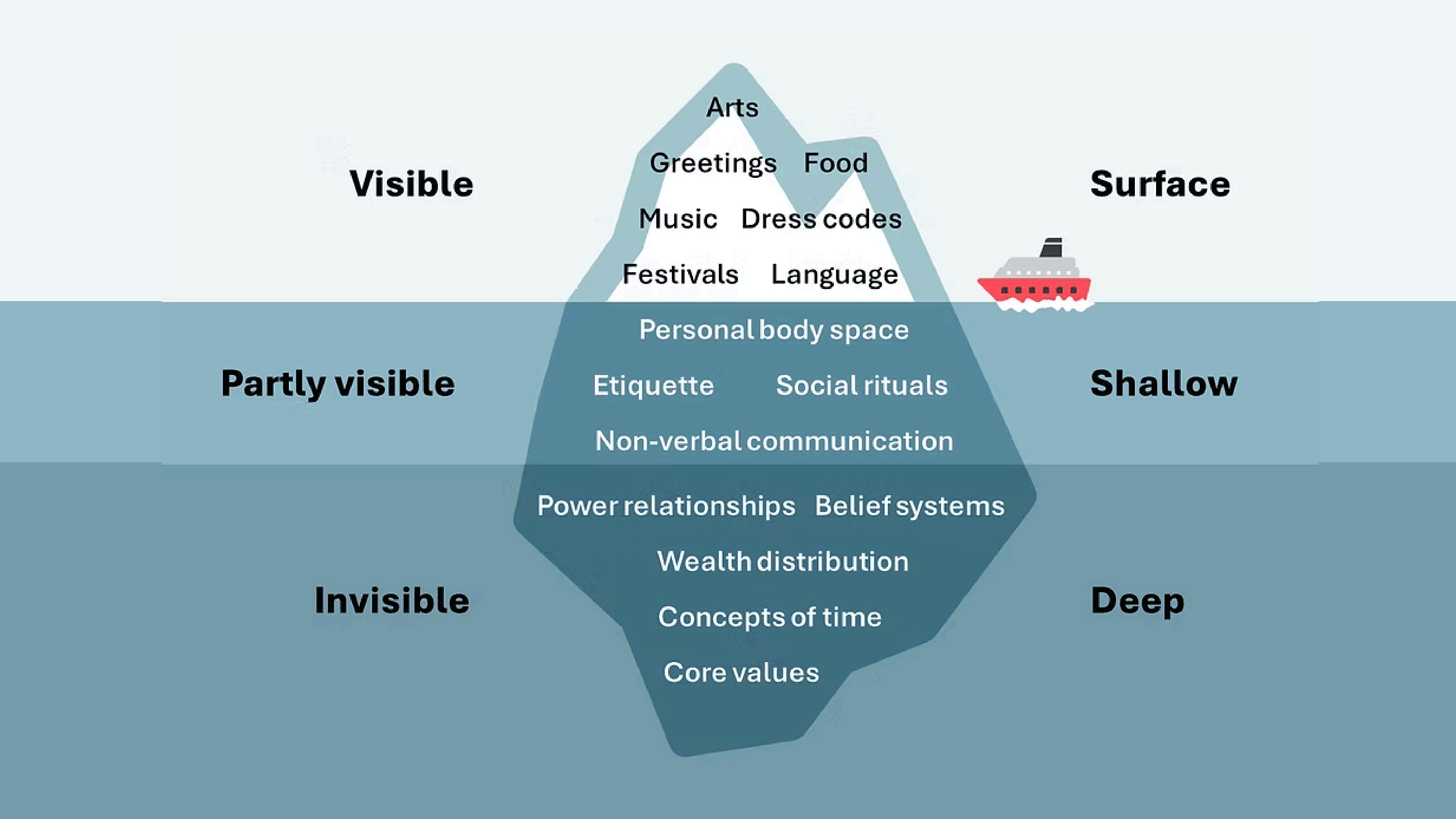

Cultuur?

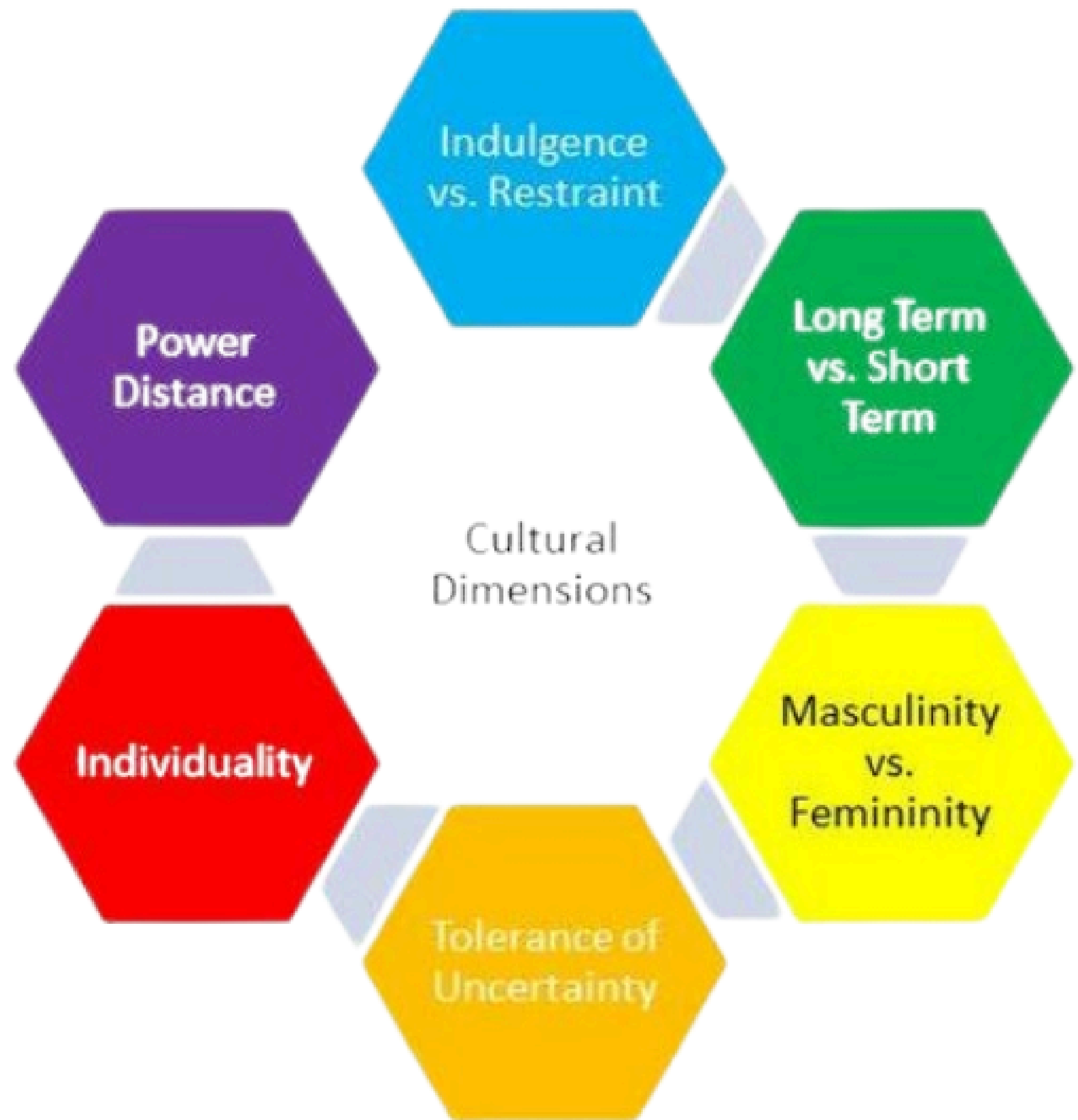
Wat is cultuur?

Hofstede

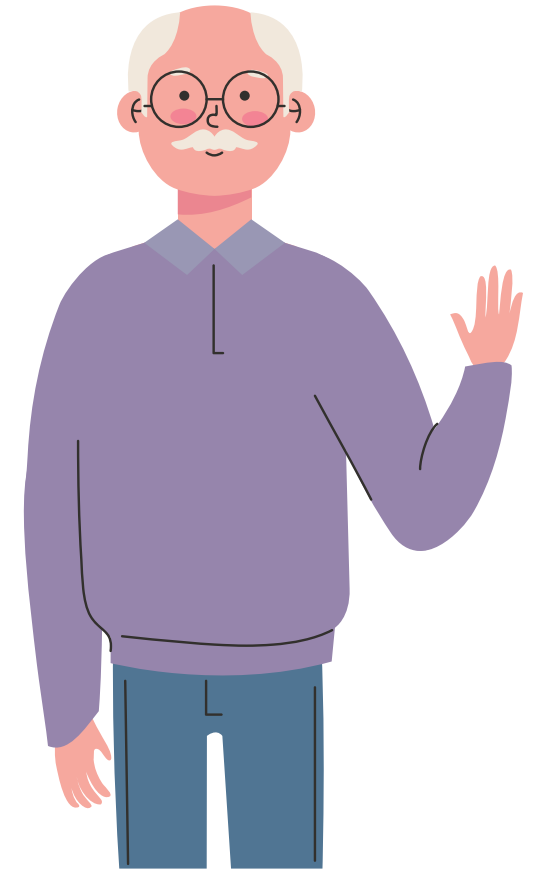
De zes cultuurdimensies

1. Machtsafstand
2. Hedonisme vs. soberheid
3. Lange vs. kortetermijn
4. Mannelijkheid vs vrouwelijkheid
5. Onzekerheidsvermijding
6. Individualisme vs. collectivisme

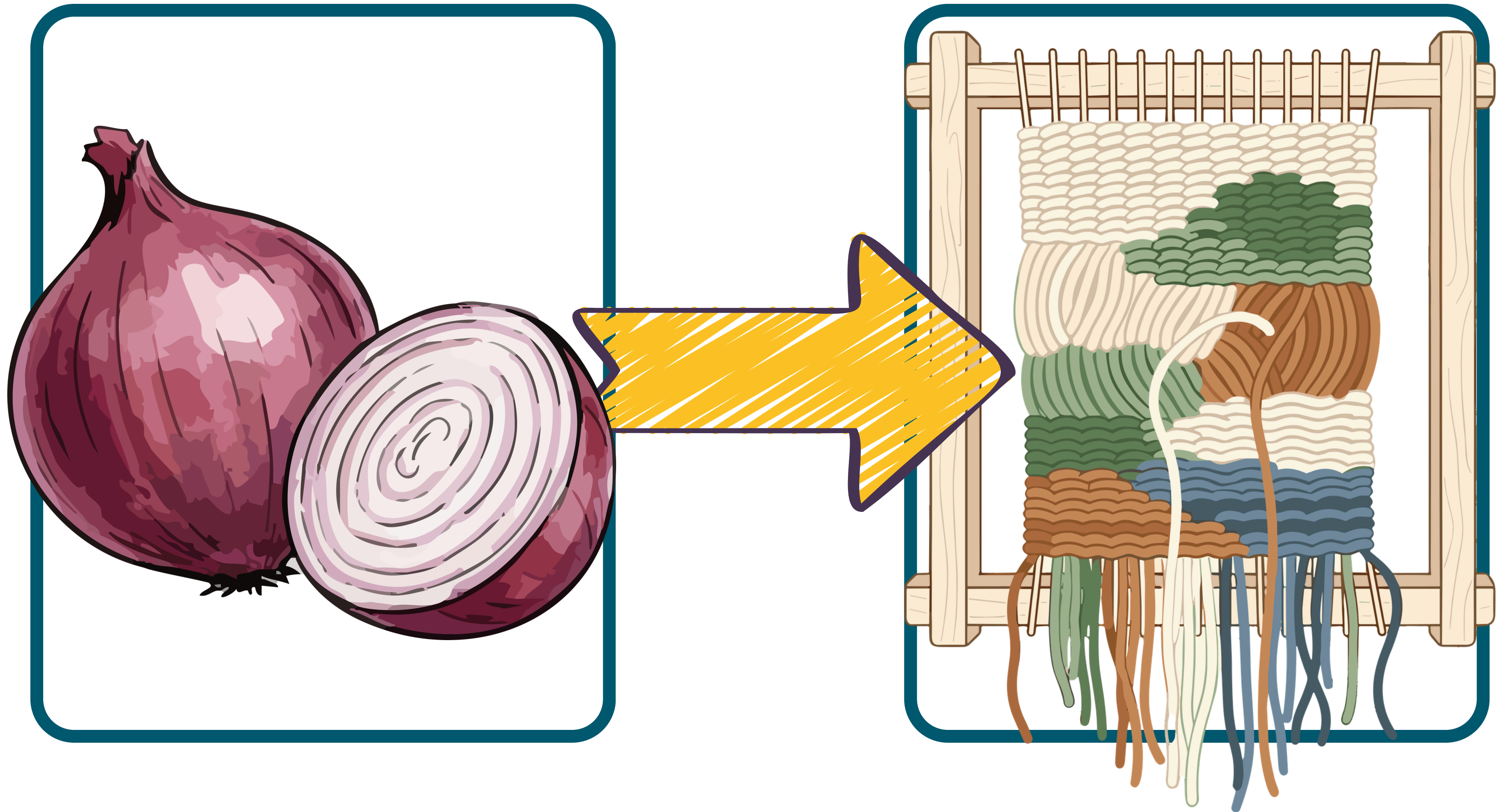
Een Belgische verantwoordelijke van een nieuwe vierde pijlerorganisatie, Geert, werkt sinds kort samen met de Filipijnse partner, Kristine aan een landbouwtraject. De organisatie wil een nieuwe manier van irrigatie introduceren op het Filipijnse platteland. Geert gelooft in horizontaal leiderschap en wil co-creatief werken. Hij vraagt vaak Kristine's mening in een vergadering. "Ben je het ermee eens? Heb je kritiek?" Kristine knikt altijd enthousiast en zegt: "Helemaal mee eens, Geert." Vervolgens voert Kristine de afspraken echter totaal niet uit. Ze doet precies het tegenovergestelde van wat besproken is.

Culture = an explanatory factor, not the explanatory factor

Toolbox

**Niet culturen maar
mensen ontmoeten
elkaar.**

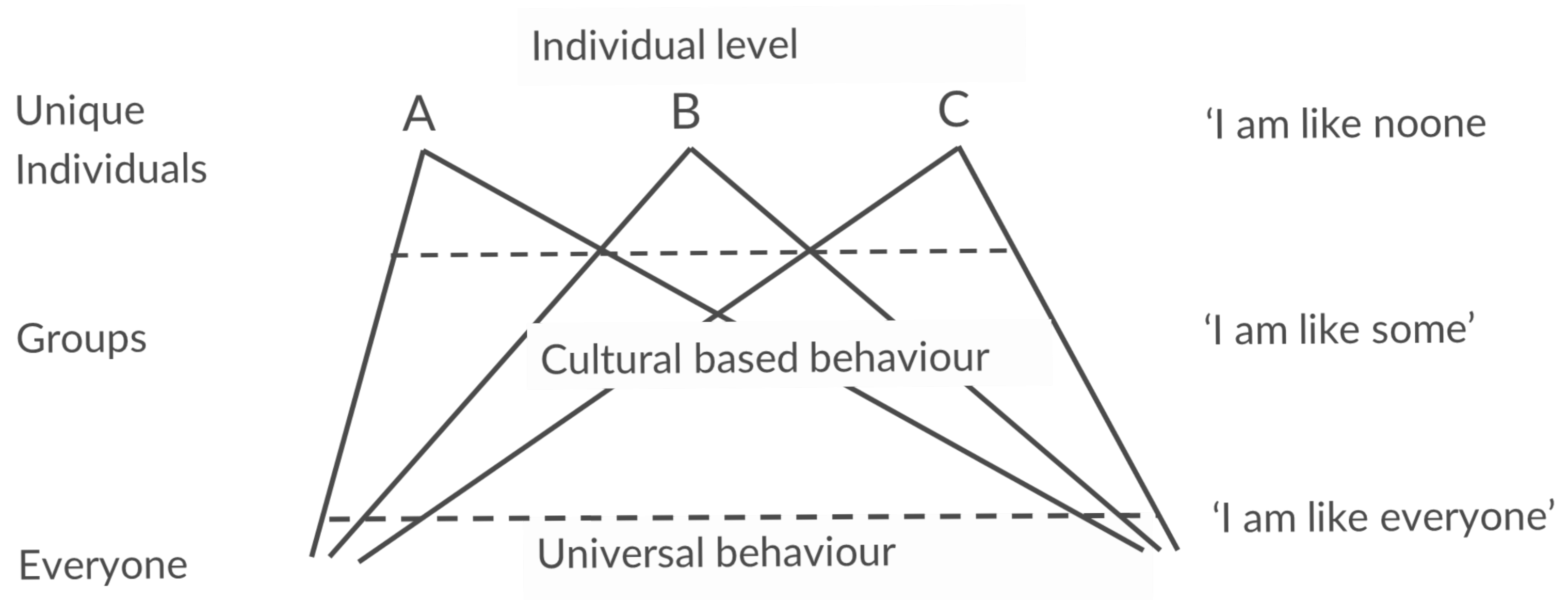
Essentialistisch

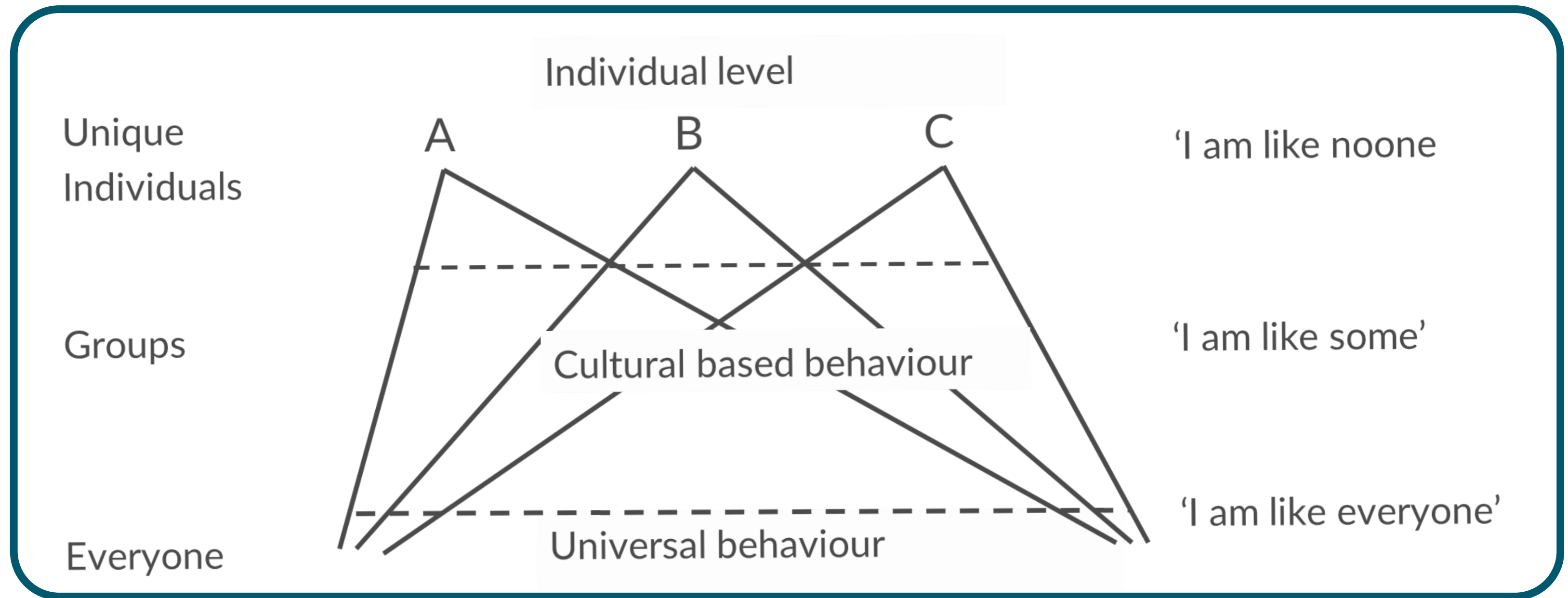
Cultuur als
veralgemeende
en statische
identiteit

Vloeibaar

Cultuur is niet
wat je bent,
maar wat je doet
in interactie met
anderen.

Politics, policies and power?

Een Belgische verantwoordelijke van een nieuwe vierde pijlerorganisatie, Geert, werkt sinds kort samen met de Filipijnse partner, Kristine aan een landbouwtraject. De organisatie wil een nieuwe manier van irrigatie introduceren op het Filipijnse platteland. Geert gelooft in horizontaal leiderschap en wil co-creatief werken. Hij vraagt vaak Kristine's mening in een vergadering. "Ben je het ermee eens? Heb je kritiek?" Kristine knikt altijd enthousiast en zegt: "Helemaal mee eens, Geert." Vervolgens voert Kristine de afspraken echter totaal niet uit. Ze doet precies het tegenovergestelde van wat besproken is.

Take-away

**Interculturele
communicatie begint met
een kritische reflectie op
macht...**

Cultuur in context

**"Make the strange familiar
and the familiar strange."**

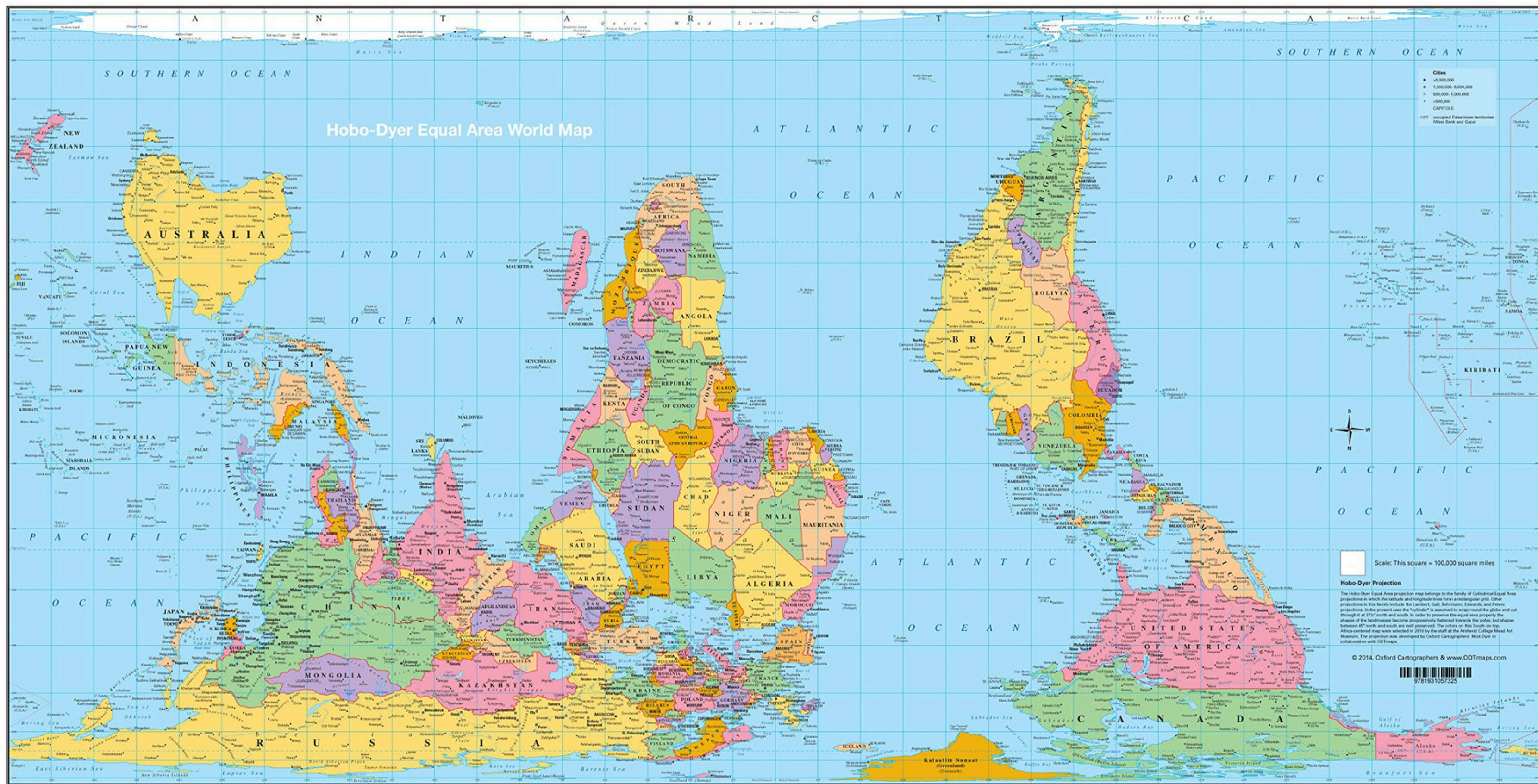

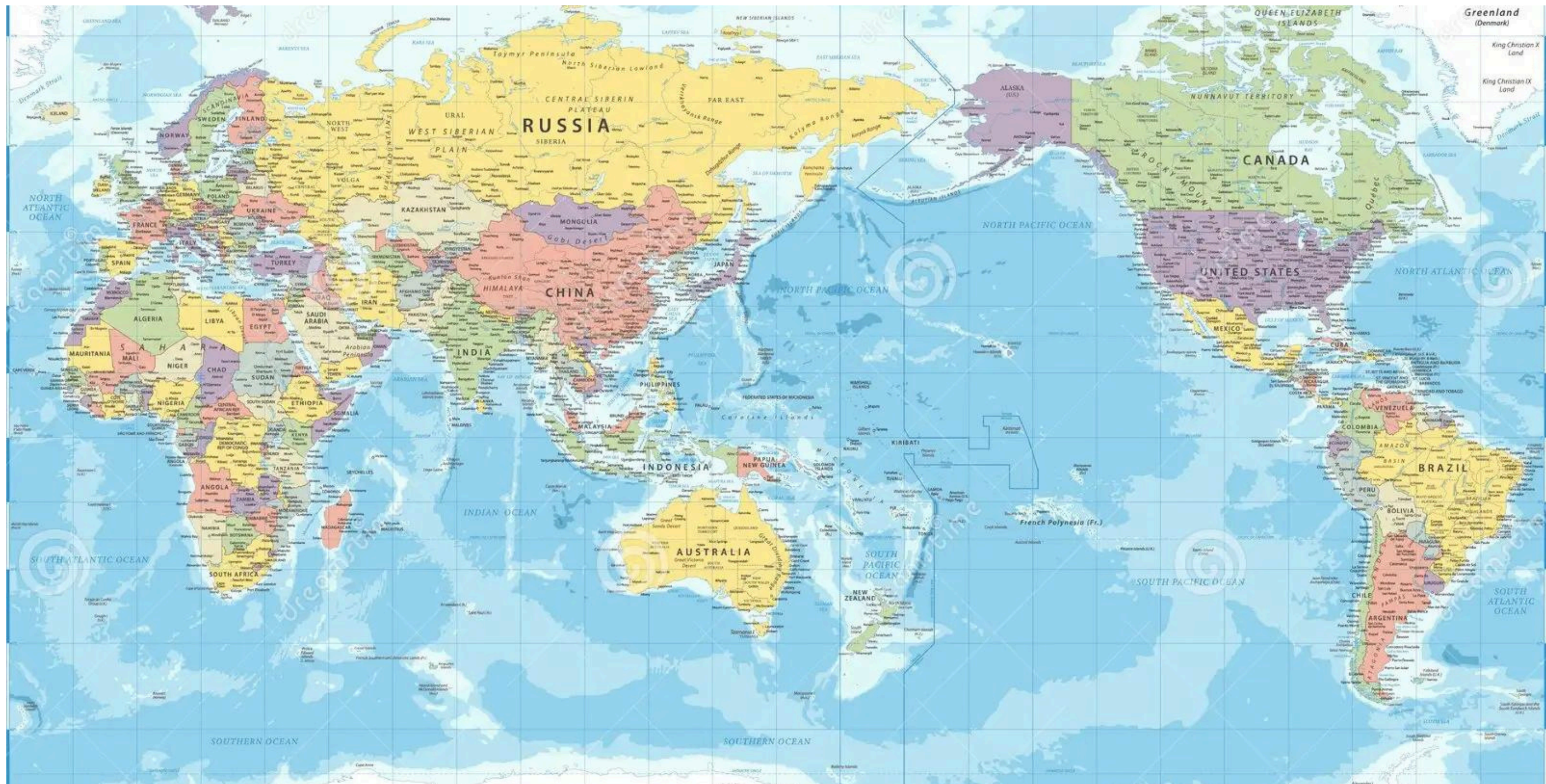

PHYSICAL AND COMMERCIAL CHART

EXPLANATIONS.

Ocean Currents in Red.

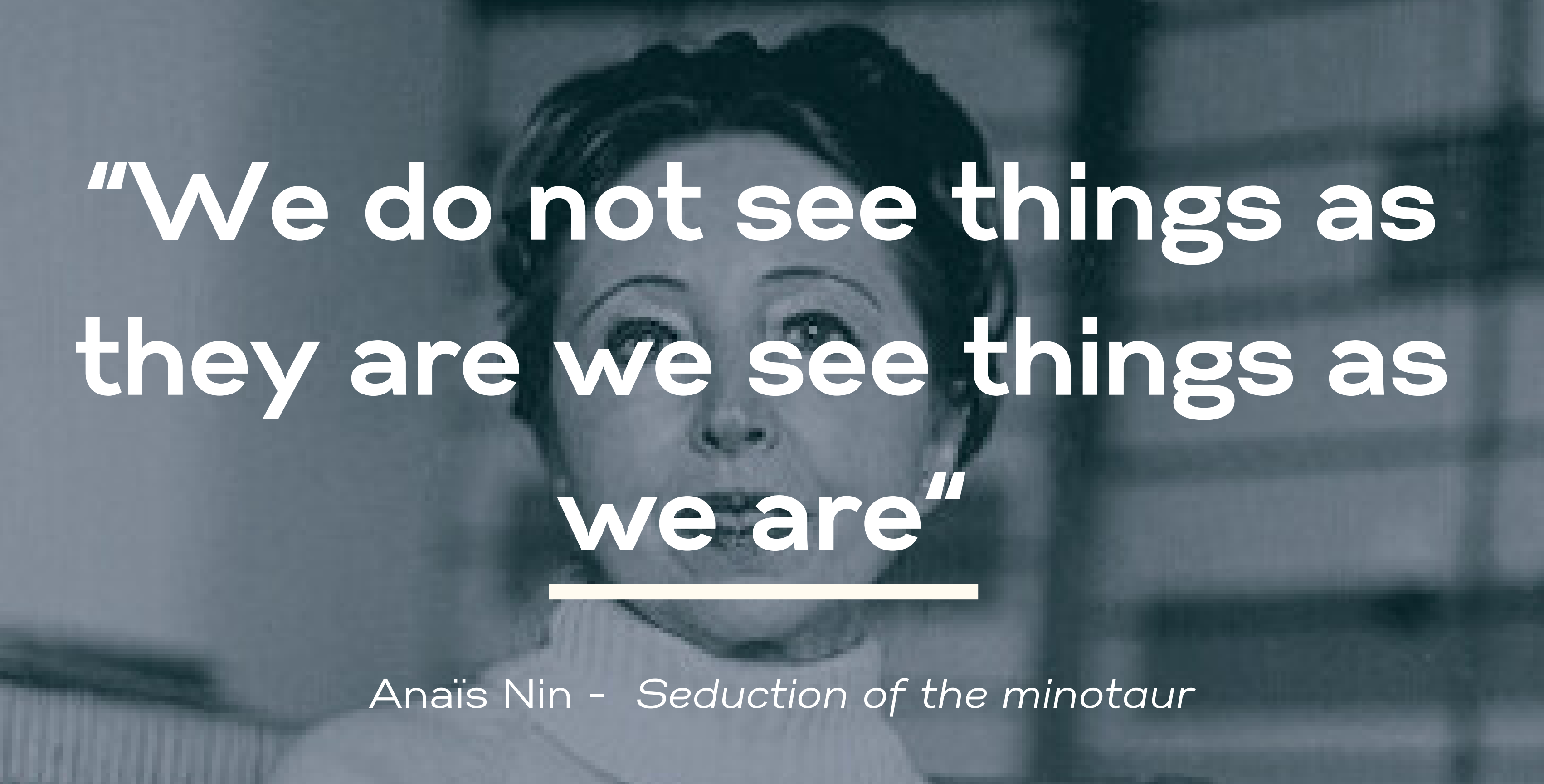

De Spaanse invasie van het
Caribisch gebied in de 15e
eeuw.

Heb je zelf nog voorbeelden
van eurocentrisme?

**"We do not see things as
they are we see things as
we are"**

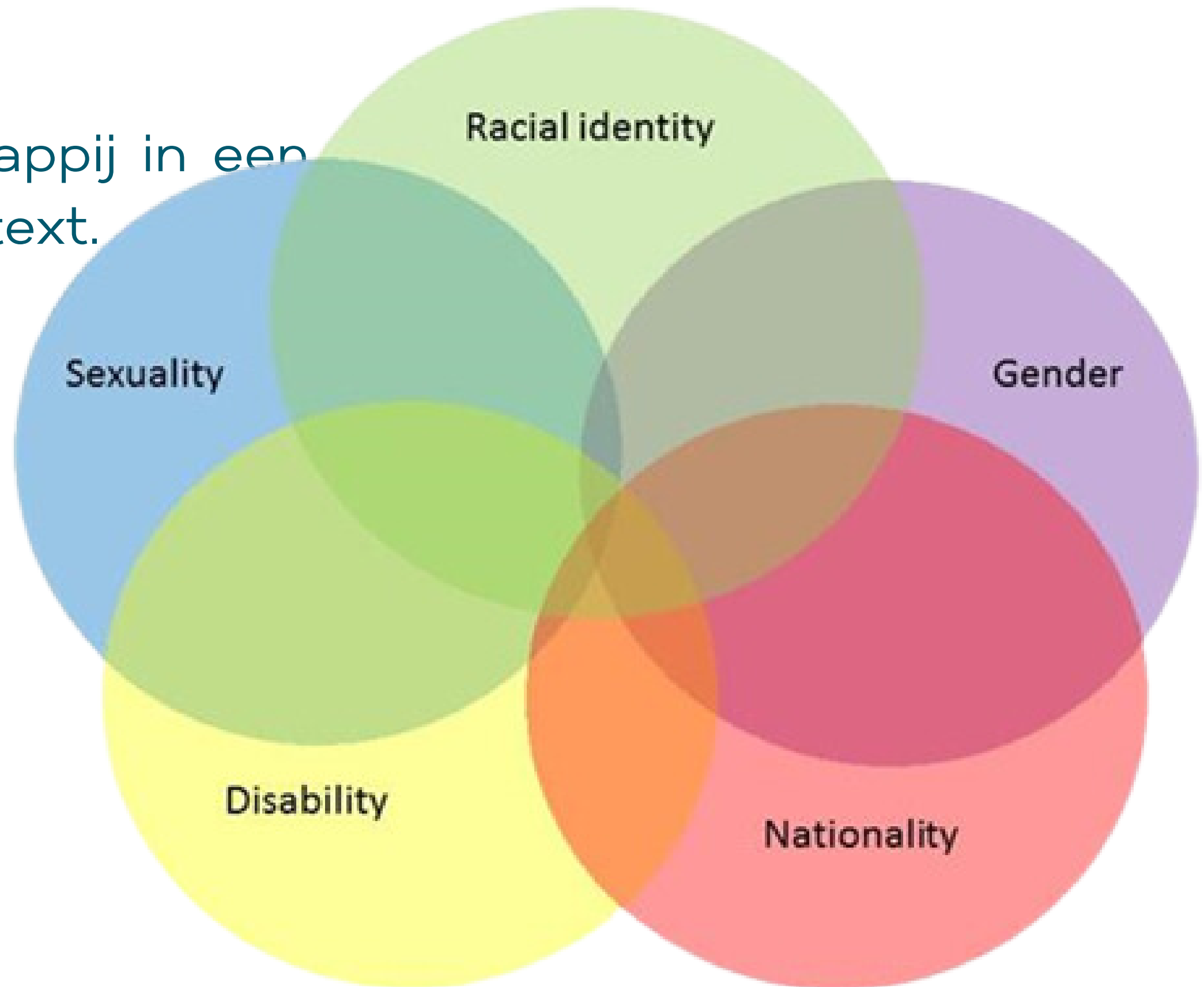
Anaïs Nin - *Seduction of the minotaur*

Positionaliteit

= Jouw positie in de maatschappij in een bepaalde sociaal-culturele context.

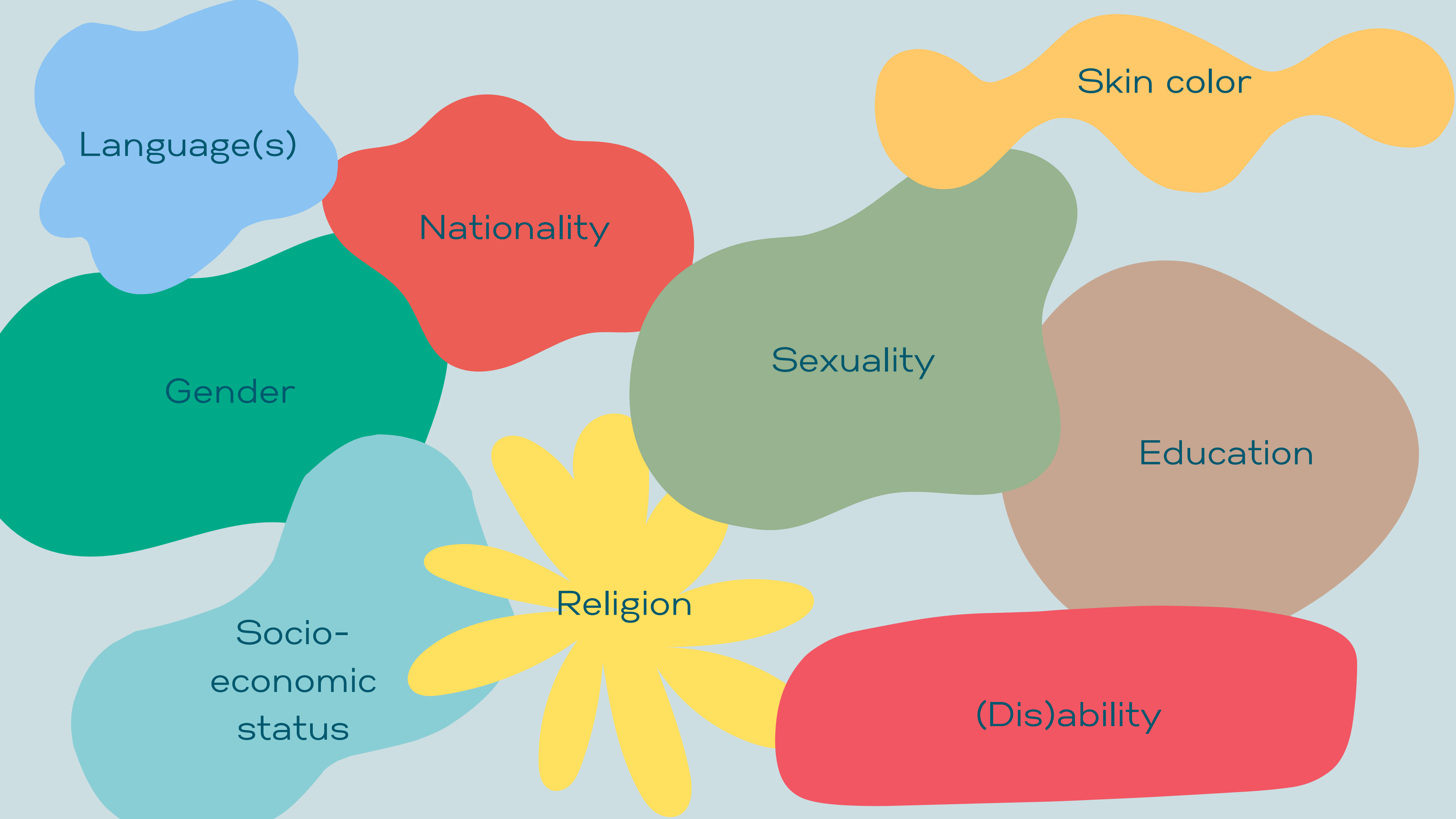

Referentiekader

1. Schrijf 3-6 belangrijke identiteitskenmerken op.
2. Bespreek dit in groepen.
3. Welke rol spelen deze kenmerken in je werk met de organisatie?

Language(s)

Nationality

Skin color

Sexuality

Education

Religion

Gender

Socio-
economic
status

(Dis)ability

Positionaliteit = jouw lens op de
wereld

blind spots

Reflection

**Wat zouden jouw blinde vlekken
kunnen zijn gebaseerd op je
positionaliteit**

Take-away

**... en een reflectie op
macht, positionaliteit en
privileges.**

Interculturele communicatie

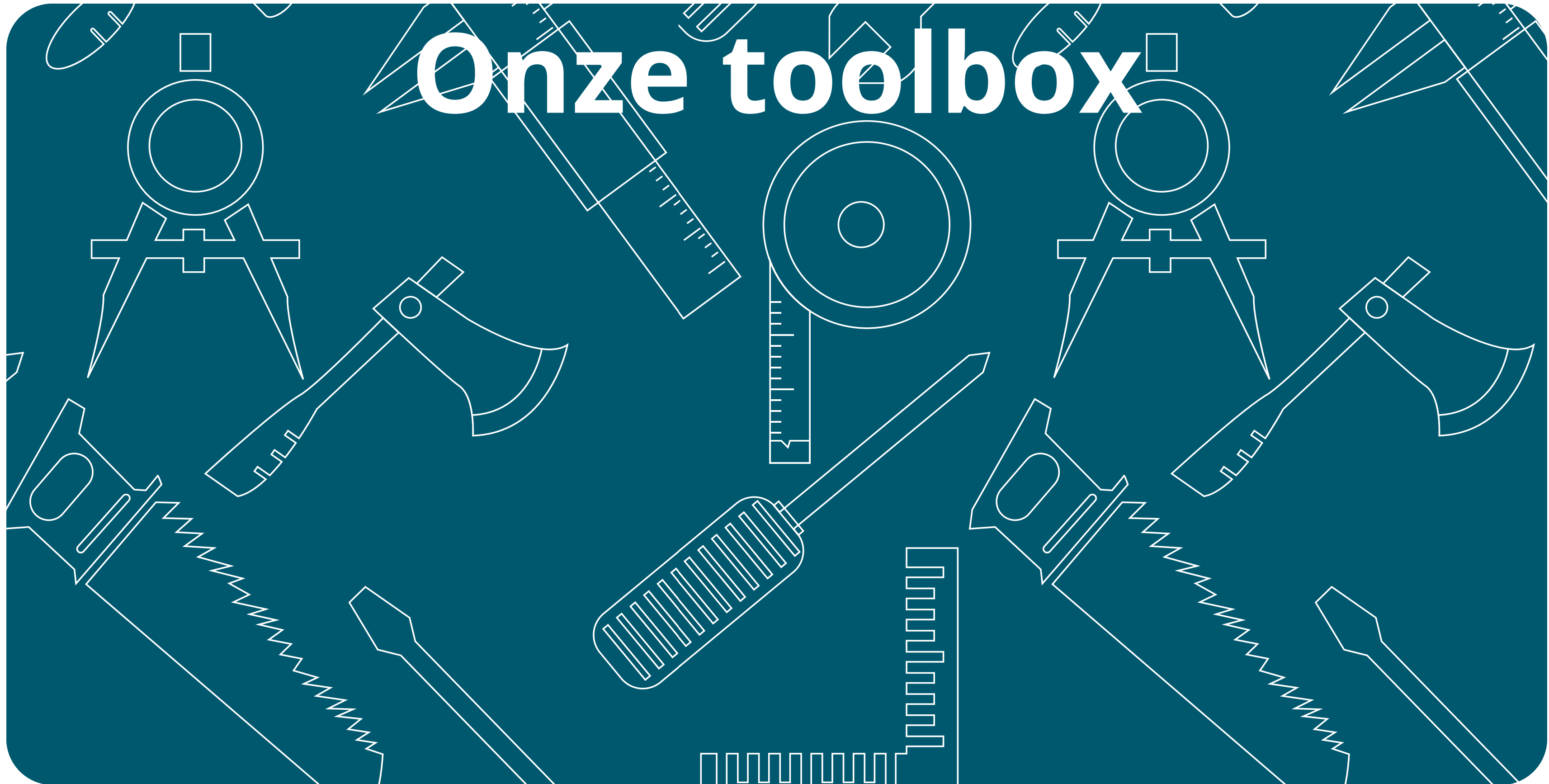
Essentialistisch

- Mens als vertegenwoordiger van een land
- Nationale cultuur/religie als verklaring voor gedrag & opvattingen
- De 'ander'

Inclusief

- Persoon centraal stellen
- Alle communicatie is interpersoonlijk
- Verbinden en humaniseren

Onze toolbox

1. Positionaliteitskaart

Wat: Schrijf je identiteitskenmerken op.

Vragen:

- Welke rol spelen deze identiteitskenmerken in je werk in je gastland?
- Wat zouden - o.b.v. deze identiteitskenmerken - jouw blinde vlekken kunnen zijn?
- Welke macht breng jij mee in een gesprek?

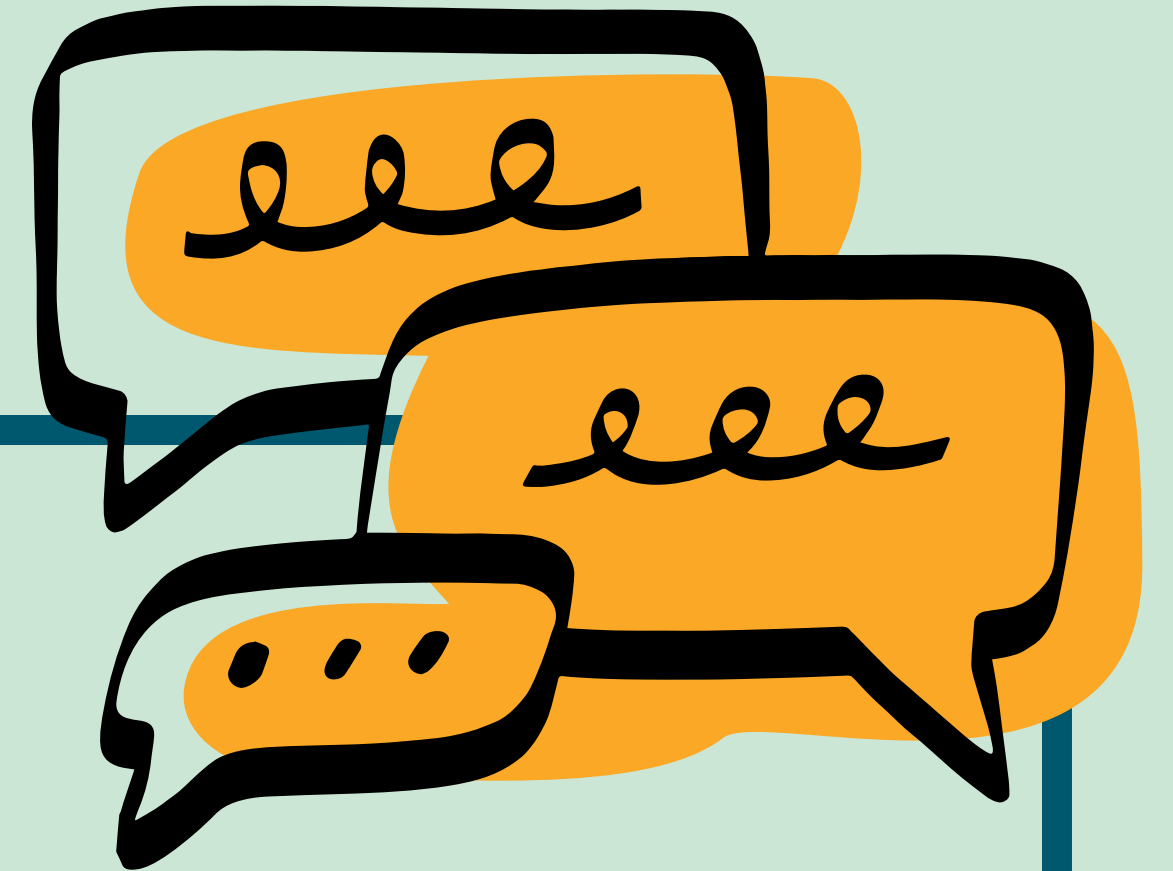
2. Contextscanner

Wat: Een diep begrip krijgen van de context.

Vragen:

- **Historisch-institutioneel**
 - Geschiedenis v. samenwerking (of exploitatie) met "het Noorden"
- **Sociaal-economisch**
 - Wat zijn de materiële risico's voor de partner als het project faalt?
- **Informele macht**
 - Zijn er 'gatekeepers' die niet in het officiële organigram staan?
 - Wie zit er niet mee aan tafel? Wiens stem horen we niet?

3. Luisterdialoog

Wat: Impliciete aannames expliciet maken.

Begin met luisteren

Vragen naar waarden niet naar feiten:

- Wanneer is het project voor jullie geslaagd?
- Wat betekent succes voor jullie?
- Hoe zien jullie goed werk?

Casus

- Welke tool zou je hier gebruiken?
- Hoe ga je het gesprek aan?
 - Wat + context
- Deel één cruciale tip met de anderen.

Casus

Je vzw heeft een nieuw landbouwproject opgestart. Tijdens de zoom-meetings en bezoeken ter plaatse is de lokale partner enthousiast. Ze knikken bij elk voorstel en zeggen dat alles "duidelijk en haalbaar" is. Na zes maanden merk je dat er niets is gebeurd. Wanneer je hen confronteert, blijven ze beleefd maar vaag. Je voelt frustratie: "Waarom zijn ze niet eerlijk?"

Casus

Een Belgische arts ondersteunt een lokale kliniek in Benin. De communicatie is altijd zeer efficiënt: WhatsApp-berichten gaan over bestellijsten, kapotte generatoren en budgetten. Er is weinig informele uitwisseling. Wanneer de arts na twee jaar voor het eerst weer fysiek op bezoek komt, merkt hij een enorme afstand. De lokale partner is kortaf en formeel. De arts probeert direct over de nieuwe jaarplanning te beginnen, maar de partner ontwijkt de vragen en lijkt ongemotiveerd. De arts denkt: "Ik heb zoveel voor hen gedaan, waarom doen ze nu zo lastig?"

Casus

Christelle is de drijvende kracht achter een Belgische vzw die een watervoorzieningsproject in een ruraal gebied in Tanzania financiert. Ze reist naar het project samen met Jan, een nieuw bestuurslid van de vzw. Jan is nieuw in de functie. Tijdens de ontmoeting met de Tanzaniaanse projectleider, Raymond gebeurt het volgende: de Tanzaniaanse partners richten al hun technische en financiële vragen uitsluitend tot Jan. Hoewel Christelle antwoordt, blijven de Tanzaniaanse partners Jan aankijken terwijl ze luisteren. Jan, ongemakkelijk maar geveleind door de aandacht, begint de vragen zelf te beantwoorden op basis van zijn algemene kennis. Christelle voelt zich hier erg ongemakkelijk bij.

Casus

Jouw vierde pijler werkt aan een project dat gericht is op landbouwopleidingen voor boeren in Peru. Er zijn voornamelijk mannelijke boeren aanwezig op de trainingen, ondanks de belangrijke bijdrage van vrouwen aan de landbouw in de regio. Wanneer je voorstelt om ook vrouwen bij de opleiding te betrekken, wijst je Peruviaanse leidinggevende het voorstel af met de opmerking: "Jullie Belgen komen altijd met dezelfde ideeën. Vrouwen hier volgen dit soort opleidingen niet."

Tips and tricks

1. Vertragen

- a. Relaties boven efficiëntie

- b. De waarom achter de 'nee' (of 'ja')

2. Gebruik je 'outsider' status

3. Start niet bij kennis over de ander, maar over jezelf

4....

Thanks!

Want to know more? www.ucos.be
Want to get in touch?

Vorming@ucos.be - fien.portier@ucos.be

